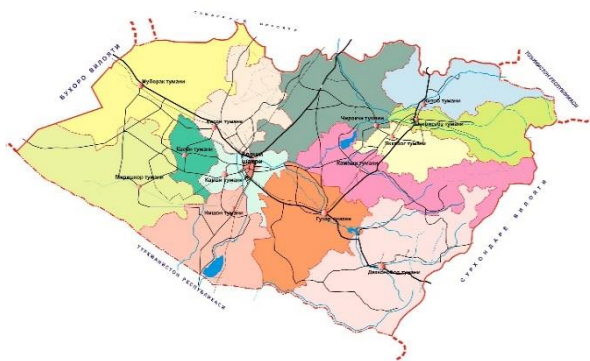

XIII. DEMOGRAFIK HOLAT

Qashqadaryo viloyati 1943- yilda tashkil topgan bo'lib, O'zbekiston Respublikasining ma'muriy-hududiy birligi hisoblanadi.

Qashqadaryo viloyati O'zbekiston Respublikasining janubiy qismida joylashgan bo'lib, maydoni 28 567,0 kv. km.

Viloyatda 18 ta QFY va 779 ta MFY joylashgan va ularning hududida 3423,2 ming aholi istiqomat qiladi, aholi zichligi 1 kv. km. ga 119,4 kishiga to'g'ri keladi.

Qashqadaryo viloyati ma'muriy hududiy tarkibi bo'yicha 2 ta viloyatga buysunuvchi shahar va 13 ta tumanga bo'lingan.

Qarshi va Shahrisabz shaharlari viloyatga, G'uzor, Qamashi, Qarshi, Koson, Kitob, Muborak, Nishon, Chiroqchi, Shahrisabz, Yakkabog' shaharlari tumanga buysunadi.

Ma'muriy markazi - Qarshi shahri aholisi 285,6 ming kishi.

Qashqadaryo viloyati Turkmaniston va Tojikiston davlatlari bilan chegaradosh, umumiy davlat chegarasi 313,2 km. bo'lib, ulardan Turkmaniston Respublikasi bilan 253,3 km, Tojikiston Respublikasi bilan 59,9 km.

Chegara hududi

Qashqadaryo viloyati Samarqand viloyati bilan (276 km), Buxoro viloyati bilan (98,3 km), Navoiy viloyati bilan (12,5 km), Surxondaryo viloyati bilan (193,8 km), Tojikiston Respublikasi bilan (59,9 km) va Turkmaniston Respublikasi bilan (253,3 km).

Qashqadaryo viloyatining qo'shni davlatlar bilan chegaradosh hududlari (jami 313,2 km) haqida.

Qashqadaryo viloyati Turkmaniston Respublikasi bilan jami 253,3 km. chegaradosh

Shundan, Nishon tumani **75,7** km chegara hududi **Turkmaniston Respublikasining** Lebap viloyati Turkmanboshi etirafi tumani bilan;

Dehqonobod tumani **75,9** km. Chegara hududi **Turkmaniston Respublikasining** Lebap viloyati Chorshanbe va Do'stlik tumanlari bilan;

Mirishkor tumani **79,5** km. chegara hududi **Turkmaniston Respublikasining** Lebap viloyati Xo'janbas tumani bilan;

G'uzor tumani **22,2** km. chegara hududi **Turkmaniston Respublikasining** Chorjo' viloyati Davlatli tumani Sardoba jamoa xo'jaligi Churdul qishlog'i bilan chegaradosh hisoblanadi.

Shuningdek, viloyat **Tojikiston Respublikasi** bilan jami **59,9** km. chegaradosh

Shundan, Shahrisabz tumanining **18,5** km. chegara hududi **Tojikiston Respublikasining** So'g'd viloyati Panjikent tumani Rog'ich va Mag'yon qishloqlari bilan;

Kitob tumanining **41,4** km. chegara hududi **Tojikiston Respublikasining** So'g'd viloyati Panjikent tumani bilan chegaradosh.

Dastlabki ma'lumotlarga ko'ra, 2022- yilning 1- aprel holatiga viloyatda doimiy aholi soni 3423,2 ming kishini tashkil qildi va yil boshidan 14,9 ming kishiga yoki 0,4 foizga ko'paydi.

Doimiy aholi soni¹⁾
(2022- yil 1- aprel holatiga, ming kishi)

	<i>Tashkil topgan sana</i>	<i>Jami aholi</i>	<i>shu jumladan:</i>	
			<i>shahar aholisi</i>	<i>qishloq aholisi</i>
Viloyat bo'yicha:	1926- yil	3423,2	1466,8	1956,4
<i>shaharlar:</i>				
Qarshi	13.05.1926 y.	285,6	285,6	-
Shahrisabz	16.05.2017 y.	143,3	143,3	-
<i>tumanlar:</i>				
G'uzor	29.09.1926 y.	213,3	49,9	163,4
Dehqonobod	31.08.1971 y.	153,8	28,9	124,9
Qamashi	31.12.1964 y.	281,8	66,6	215,2
Qarshi	01.10.1931 y.	260,2	94,4	165,8
Koson	29.09.1926 y.	298,9	157,0	141,9
Kitob	25.12.1968 y.	272,1	101,4	170,7
Mirishkor	25.04.2003 y.	124,6	46,9	77,7
Muborak	13.09.1978 y.	90,6	72,0	18,6
Nishon	06.03.1975 y.	159,9	96,8	63,1
Kasbi	16.10.1970 y.	204,6	78,7	125,9
Chiroqchi	22.02.1926 y.	434,3	101,8	332,5
Shahrisabz	29.09.1926 y.	228,0	54,9	173,1
Yakkabog'	29.09.1926 y.	272,2	88,6	183,6

¹⁾dastlabki ma'lumot

Viloyat bo'yicha aholi soni (2022- yil 1- aprel holatiga)

2022- yil boshidan 14,9 ming kishiga ko'paydi yoki 0,4 % ga o'sdi

Shahar aholisi soni
1466,8 ming kishi
(jamiga nisbatan
42,8 %)

Qishloq aholisi soni
1956,4 ming kishi
(jamiga nisbatan
57,2 %)

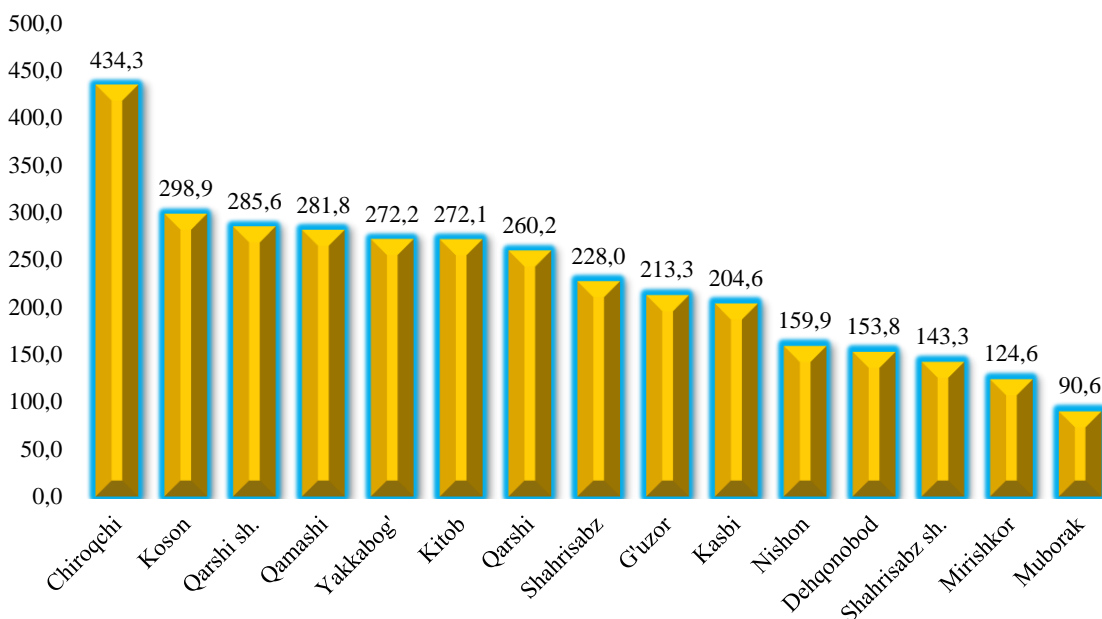
Erkaklar va ayollar (2022- yil 1- aprel holatiga)

Erkaklar 1733,0 ming kishi
(jamidan 50,6 %)

Ayollar 1690,2 ming kishi
(jamidan 49,4 %)

Hududlar kesimida doimiy aholi sonining taqsimlanishi (2022- yil 1- aprel holatiga, ming kishi dastlabki ma'lumot)

Tumanlar kesimida doimiy aholi sonining o'tgan yilning shu davriga nisbatan taqqoslanishi

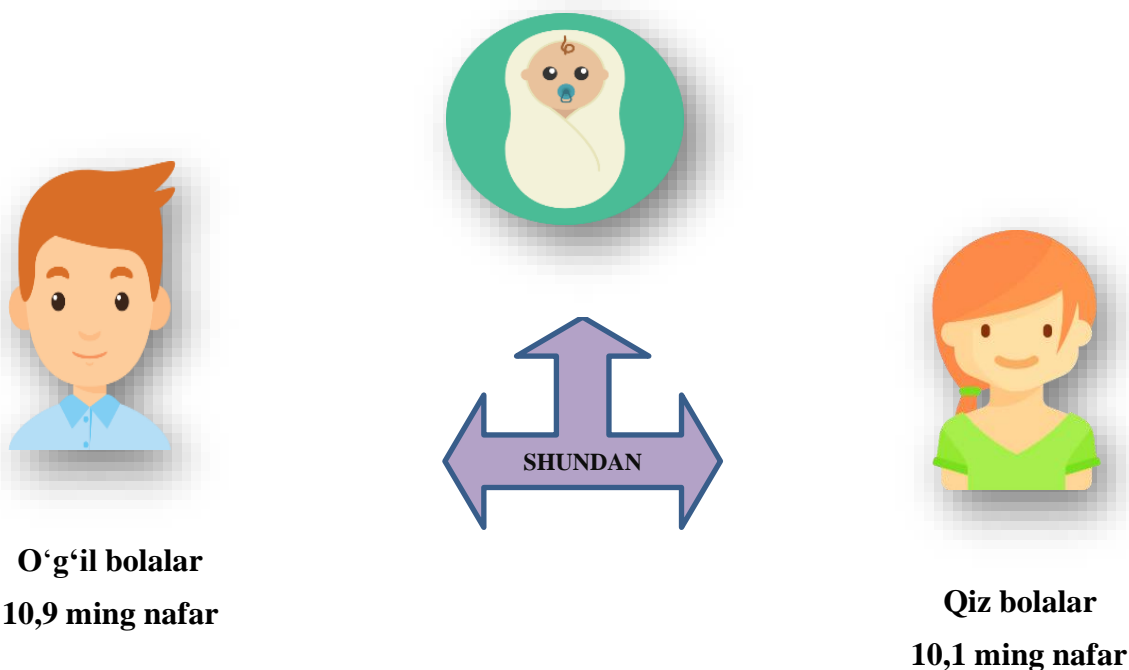
	<i>2021- yil 1- aprel holatiga</i>	<i>2022- yil 1- aprel holatiga</i>	<i>O'tgan yilga nisbatan o'sish sur'ati, %</i>
Viloyat bo'yicha:	3348,6	3423,2	102,2
<i>shaharlar</i>			
Qarshi sh.	279,1	285,6	102,3
Shahrisabz sh.	140,8	143,3	101,8
<i>tumanlar:</i>			
G'uzor	208,6	213,3	102,3
Dexqonobod	150,4	153,8	102,3
Qamashi	275,6	281,8	102,2
Qarshi	254,1	260,2	102,4
Koson	291,9	298,9	102,4
Kitob	267,2	272,1	101,8
Mirishkor	122,0	124,6	102,1
Muborak	88,7	90,6	102,1
Nishon	156,2	159,9	102,4
Kasbi	200,5	204,6	102,0
Chiroqchi	422,2	434,3	102,9
Shahrisabz	224,4	228,0	101,6
Yakkabog'	266,9	272,2	102,0

2022- yil yanvar-martda aholining tabiiy harakati

	kishi			har 1000 kishiga	
	2021- yil yanvar-mart	2022- yil yanvar-mart	o'sish, kamayish	2021- yil yanvar-mart	2022- yil yanvar-mart
Tug'ilganlar	19476	20955	1479	23,6	24,9
O'lganlar	3376	4680	1304	4,1	5,6
Tabiiy o'sish	16100	16275	175	19,5	19,3
Nikohlar	5214	6237	1023	6,3	7,4
Ajralishlar	716	1073	357	0,9	1,3

2022- yil yanvar-mart oylarida tug'ilish

(viloyat bo'yicha jami 21,0 mingta bola tug'ilgan)

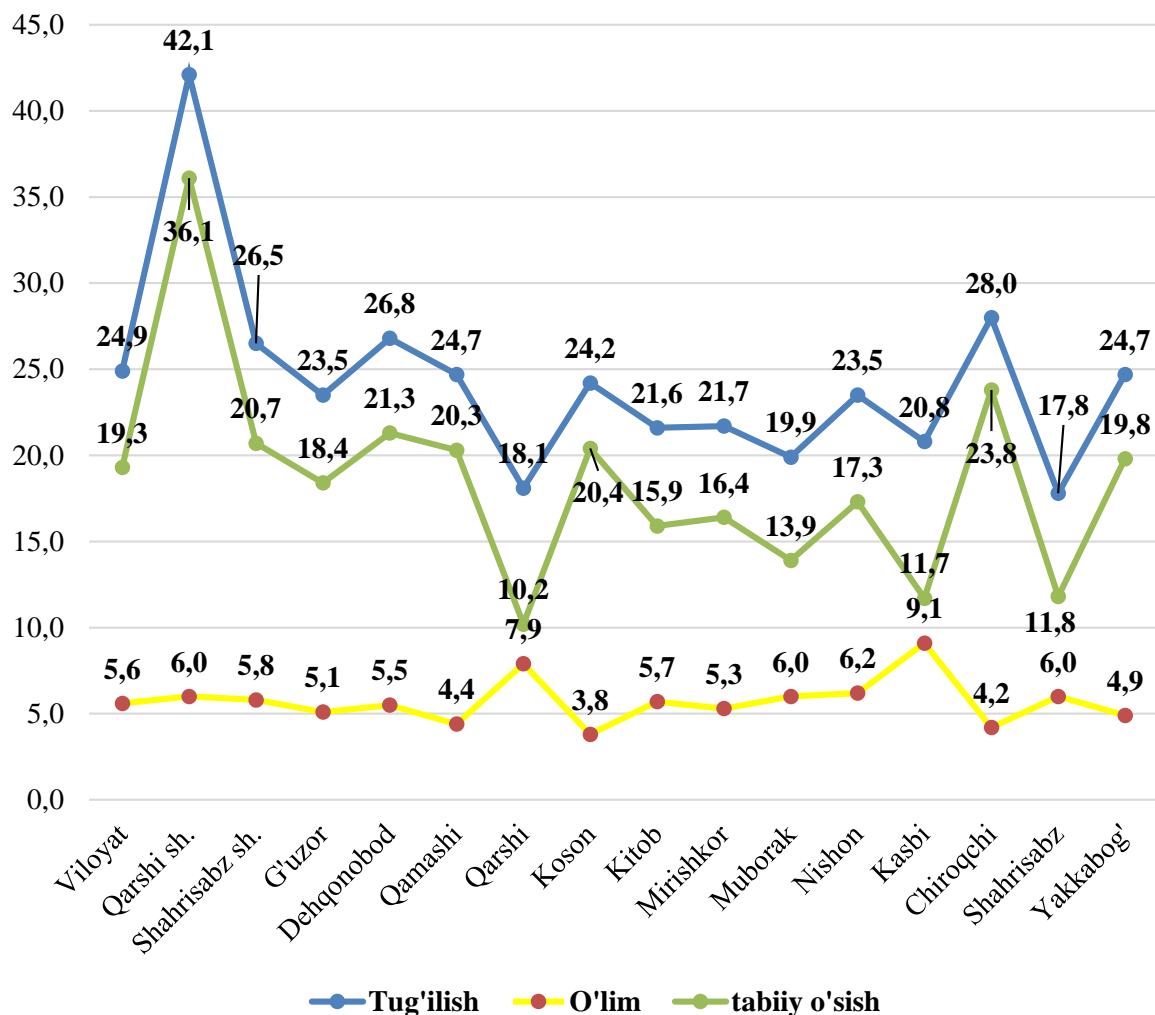
Tug'ilish darajasi. 2022- yilning yanvar-mart oylarida tug'ilganlar soni 20955 kishini tashkil qildi va 2021- yilning shu davriga (19476 kishi) nisbatan 1479 taga ko'paydi. Tug'ilish koeffitsiyenti mos ravishda 24,9 promilleni tashkil qildi.

Tug'ilish darajasining o'sishi viloyatning Shahrizabz shahri (18,6 dan 26,5 promillega), Qarshi shahri (18,8 dan 42,1 promillega), Nishon (22,4 dan 23,5 promillega), Yakkabog' (21,9 dan 24,7 promillega) tumanlarida kuzatildi.

O'lim darajasi. 2022- yilning yanvar-mart oylarida o'lganlar soni 4680 kishini tashkil qildi va 2021- yilning shu davriga (3376 kishi) nisbatan 1304 taga ko'paydi. Mos ravishda o'lim koeffitsiyenti 5,6 promilleni tashkil qildi. (2021- yil yanvar-mart oylarida 4,1 promille).

2022- yil yanvar-mart oylarida aholining tabiiy harakati

(har 1000 aholiga nisbatan promille)

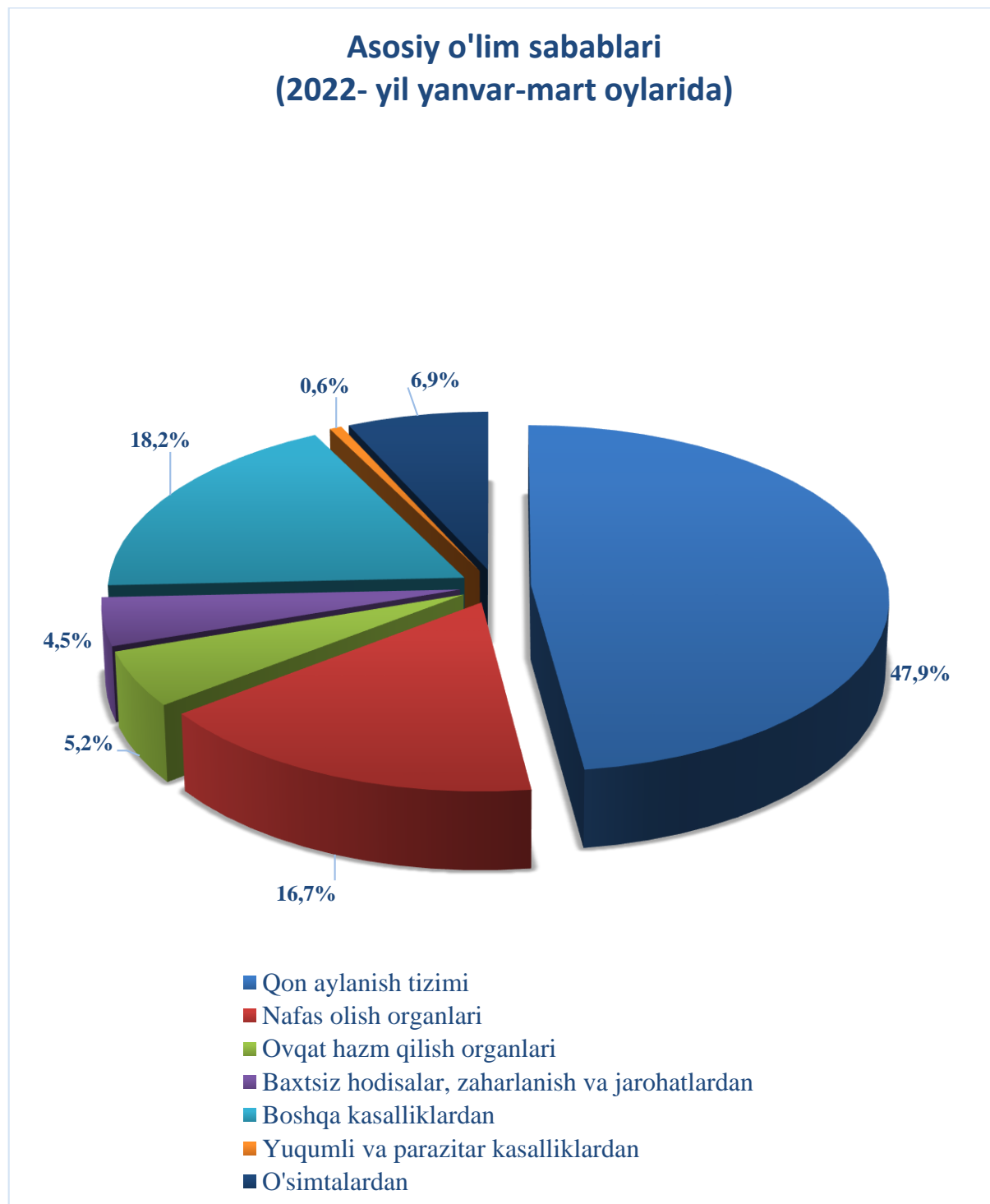

O'lganlar sonining kamayishi Qamashi tumani (4,6 dan 4,4 promillega) o'sishi Qarshi (4,5 dan 7,9 promillega), Kasbi (4,1 dan 9,1 promillega), Nishon tumani (3,6 dan 6,2 promillega) da kuzatildi.

Vafot etganlar umumiy sonidan 47,9 foizi qon aylanish tizimi kasalliklaridan; 6,9 foizi o'simta kasalliklaridan, 5,2 foizi ovqat hazm qilish organlari kasalliklaridan, 16,7 foizi nafas olish organlari kasalliklaridan, 4,5 foizi baxtsiz hodisa, zaharlanish jarohatlardan, 0,6 yuqumli va parazitar kasalliklaridan va 18,2 boshqa kasalliklaridan vafot etgan.

Dastlabki ma'lumotlarga ko'ra, 2022- yilning yanvar-mart oylarida bir yoshga to'lmagan 567 ta bolalar o'limi kuzatildi.

Bir yoshgacha oʻlgan bolalarning umumiy sonidan 31,9 foizi perinatal davrda yuzaga keladigan holatlardan, 49,2 foizi nafas olish organlari kasalliklaridan, 6,0 foizi tugʻma anomaliyalardan, 1,1 yuqumli va parazitlar kasalliklaridan, 1,0 foizi baxtsiz hodisa, zaharlanish jarohatlardan, 0,9 foizi ovqat hazm qilish organlari kasalliklaridan va 9,9 boshqa kasalliklaridan vafot etgan.

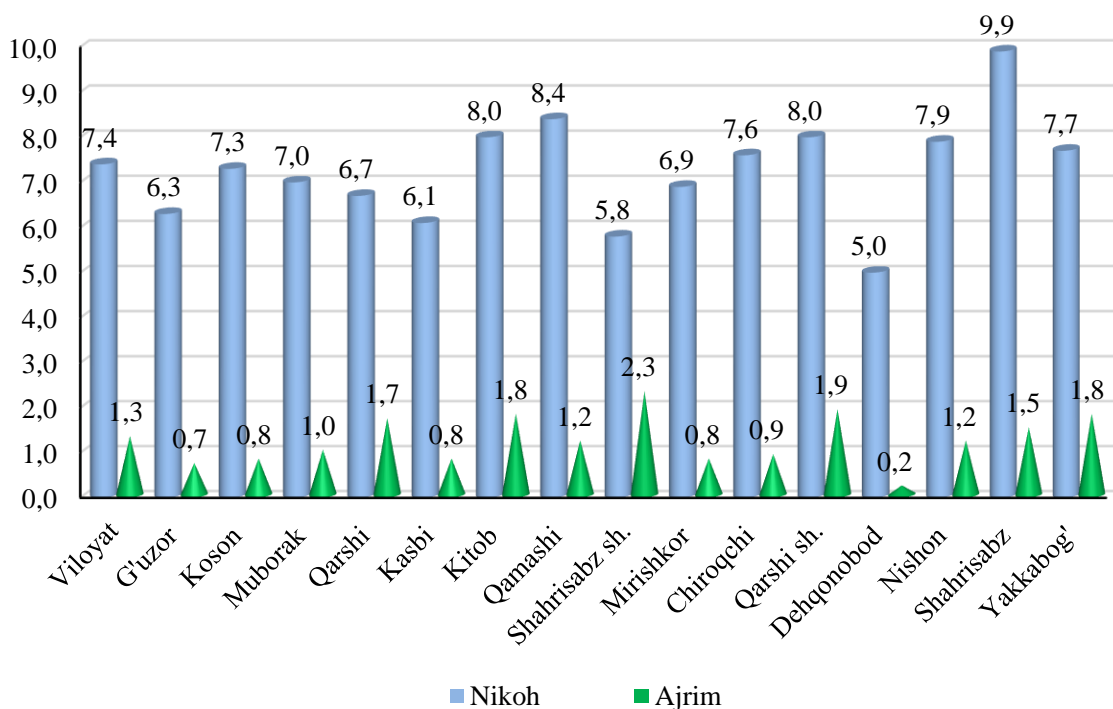

Aholining tabiiy harakati koeffitsiyentlari
(2022- yil yanvar-mart oylarida, 1000 aholi soniga)

	<i>Tug‘ilganlar</i>		<i>O‘lganlar</i>		<i>Aholining tabiiy o‘sishi</i>	
	<i>2021- yil yanvar-mart</i>	<i>2022- yil yanvar-mart</i>	<i>2021- yil yanvar-mart</i>	<i>2022- yil yanvar-mart</i>	<i>2021- yil yanvar-mart</i>	<i>2022- yil yanvar-mart</i>
Viloyat bo‘yicha:	19476	20955	3376	4680	16100	16275
<i>shaharlar:</i>						
Qarshi	1291	2950	286	419	1005	2531
Shahrisabz	645	936	143	203	502	733
<i>tumanlar:</i>						
G‘uzor	1261	1231	248	267	1013	964
Dehqonobod	1070	1016	123	207	947	809
Qamashi	1682	1716	313	306	1369	1410
Qarshi	1365	1159	278	505	1087	654
Koson	1805	1780	285	279	1520	1501
Kitob	1425	1446	244	384	1181	1062
Mirishkor	656	666	114	162	542	504
Muborak	535	443	81	134	454	309
Nishon	861	925	140	243	721	682
Kasbi	1069	1047	203	456	866	591
Chiroqchi	3235	2986	397	452	2838	2534
Shahrisabz	1137	998	258	337	879	661
Yakkabog‘	1439	1656	263	326	1176	1330

Nikohlar va ajralishlar. 2022- yilning yanvar-mart oylarida FHDYO organlarida 6237 ta nikohlar va 1073 ta ajralishlar ro'yxatga olindi. Ming aholiga nisbatan 7,4 promille nikoh (2021- yilning tegishli davrida 6,3 promille) ajralishlar 1,3 promille (2021- yilning tegishli davrida 0,9 promille) to'g'ri keladi.

2022- yil yanvar-mart oylarida nikoh va ajrim koeffitsiyenti
(har 1000 aholiga nisbatan promille)

Nikoh tuzish koeffitsiyentining sezilarli darajada o'sish Qamashi (5,5 dan 8,4 promillega), Muborak (5,5 dan 7,0 promillega), Koson (5,7 dan 7,3 promillega), Shahrisabz (7,1 dan 9,9 promillega) tumanlarda kuzatildi.

Tuzilgan nikohlar va nikohdan ajralishlar soni

(birlik)

	Tuzilgan nikohlar		Nikohdan ajralishlar	
	2021- yil yanvar-mart	2022- yil yanvar-mart	2021- yil yanvar-mart	2022- yil yanvar-mart

Viloyat bo'yicha:	5214	6237	716	1073
--------------------------	-------------	-------------	------------	-------------

shaharlar:

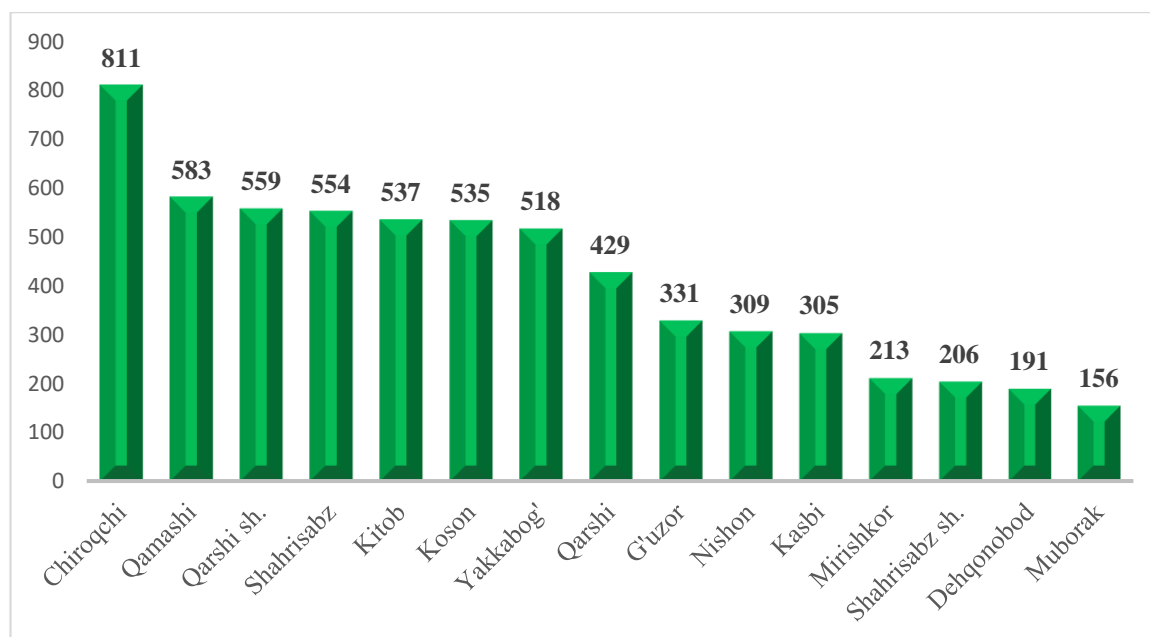
Qarshi	500	559	102	133
--------	-----	-----	-----	-----

Shahrisabz	205	206	43	81
------------	-----	-----	----	----

tumanlar:

	<i>Tuzilgan nikohlar</i>		<i>Nikohdan ajralishlar</i>	
	<i>2021- yil yanvar-mart</i>	<i>2022- yil yanvar-mart</i>	<i>2021- yil yanvar-mart</i>	<i>2022- yil yanvar-mart</i>
Gʻuzor	292	331	38	39
Dehqonobod	250	191	33	7
Qamashi	374	583	40	84
Qarshi	392	429	60	107
Koson	409	535	43	60
Kitob	386	537	79	123
Mirishkor	172	213	10	26
Muborak	120	156	16	23
Nishon	282	309	33	48
Kasbi	287	305	28	42
Chiroqchi	712	811	59	95
Shahrisabz	390	554	61	83
Yakkabogʻ	443	518	71	122

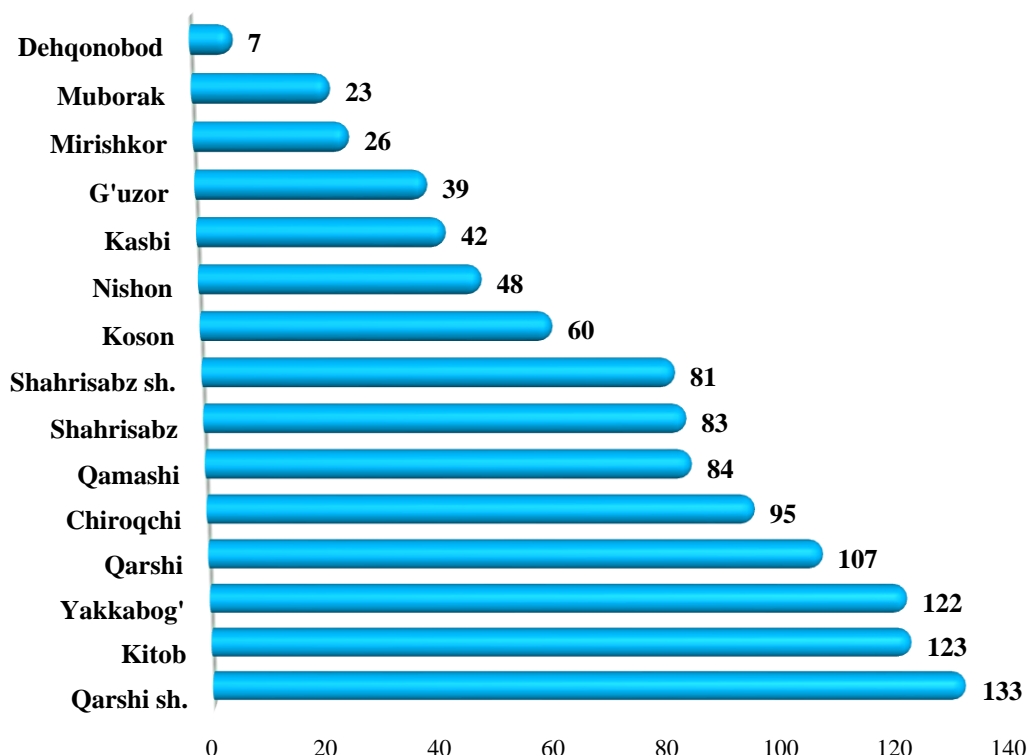
Hududlarda 2022- yilning yanvar-mart oylarida nikohlar soni,
birlik

Nikoh. Dastlabki ma'lumotlarga ko'ra, hududlar bo'yicha eng yuqori nikoh tuzish darajasi Chiroqchi 811 ta, Qamashi 583 ta, Qarshi shahri 559 ta va Shahrisabz tumani 554 taga to'g'ri keladi.

Tumanlar bo'yicha eng kam nikoh tuzish darajasi 156 ta Muborak tumani, 191 ta Dehqonobod tumani va 206 ta Shahrisabz shahriga to'g'ri keladi.

Tumanlar kesimida 2022- yilning yanvar-mart oylarida nikohdan ajralishlar soni bo'yicha taqsimlanishi, birlik

Ajrim. Dastlabki ma'lumotlarga ko'ra, hududlar bo'yicha eng yuqori nikohdan ajralishlar darajasi 133 ta Qarshi shahri, 123 ta Kitob, 122 ta Yakkabog' tumanlariga to'g'ri keladi.

Tumanlar bo'yicha eng kam nikohdan ajralishlar darajasi 7 ta Dehqonobod, 23 ta Muborak va 26 ta Mirishkor tumanlariga to'g'ri keladi.

Migratsiya. Dastlabki ma'lumotlarga ko'ra, 2022- yilning yanvar-mart oylarida viloyat bo'yicha ko'chib kelganlar soni 2630 kishini, 2022- yilning shu davri mobaynida ko'chib ketganlar soni esa 4019 ming kishini tashkil qildi. Migratsiya qoldig'i minus 1389 ming kishiga (2021- yilning shu davrida minus 2855 ming kishi) teng bo'ldi.

Eng katta minus qoldiqlar Chiroqchi (minus 239 kishi), Shahrisabz (minus 225 kishi), Yakkabog' (minus 198 kishi) va Kitob (minus 195 kishi) tumanlarida kuzatildi.

Aholining migratsiya ko'rsatkichlari

(kishi)

	<i>Kelganlar</i>		<i>Ketganlar</i>		<i>Migratsiya saldos</i>	
	<i>2021- yil yanvar-mart</i>	<i>2022- yil yanvar-mart</i>	<i>2021- yil yanvar-mart</i>	<i>2022- yil yanvar-mart</i>	<i>2021- yil yanvar-mart</i>	<i>2022- yil yanvar-mart</i>
Viloyat bo'yicha:	4003	2630	6858	4019	-2855	-1389
<i>shaharlar:</i>						
Qarshi	879	582	1064	689	-185	-107
Shahrisabz	269	141	485	200	-216	-59
<i>tumanlar:</i>						
G'uzor	174	111	268	150	-94	-39
Dehqonobod	5	23	310	167	-305	-144
Qamashi	158	59	514	251	-356	-192
Qarshi	793	570	405	362	388	208
Koson	162	107	395	206	-233	-99
Kitob	134	126	550	321	-416	-195
Mirishkor	95	57	152	111	-57	-54
Muborak	157	112	131	131	26	-19
Nishon	333	252	356	247	-23	5
Kasbi	117	121	267	153	-150	-32
Chiroqchi	173	127	630	366	-457	-239
Shahrisabz	369	125	680	350	-311	-225
Yakkabog'	185	117	651	315	-466	-198